

Statement Het Comité over fluctuaties graanmarkten

12-10-2022

Graanmarkten verstoord door wereldwijde ontwrichting en nieuwe 'spelers'

Ongekende fluctuaties in graanprijzen vinden hun oorzaak vooral in wereldwijde ontwrichting en deels in de komst van speculanten als nieuwe spelers op termijnmarkten. Marktmanipulatie door handelshuizen is niet aan de orde en aanpassing van marktregels is niet nodig. Die overtuiging van Het Comité van Graanhandelaren wordt bevestigd in de reactie van minister Schreinemacher van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op Kamervragen.

Het Comité reageert met dit statement op verwijten en insinuaties richting de graanhandel, als zou deze zich verrijken in deze bijzondere tijden over de rug van inwoners van arme landen. Over enkele grote spelers is de suggestie gewekt als zouden ze aan monopolie vorming doen en hun marktpositie misbruiken. Bij de ruim 120 leden van het Comité, veelal dagelijks actief in de graanhandel, zijn geen signalen bekend van machtsmisbruik of kartelvorming. Dergelijke signalen zouden moeten worden gemeld bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Voor leden geldt een meldplicht bij Het Comité bij vermoedens van praktijken die ongewenst zijn met het oog op de reputatie van de voedsel- en diervoedersectoren, conform de Gedragscode van de vereniging.

Ontwrichting

De Coronacrisis en vervolgens de oorlog in Oekraïne en sancties tegen Rusland zorgden de afgelopen jaren voor ontwrichting. Bij de graanhandel was dat niet anders dan bij vele andere grondstoffen. Door Coronamaatregelen ontstonden transportproblemen (transportmiddelen en -wijzen waren slechts beperkt beschikbaar) en stegen transport- en verzekeringskosten fors. De graanmarkt raakte verder verstoord door de oorlog in Oekraïne. Transportproblemen verergerden en de beschikbaarheid van granen voor de internationale markt was zeer beperkt. Hierdoor maakten graanprijzen dit voorjaar ongekende pieken mee. Inmiddels beweegt de graanprijs zich weer op een lager niveau. Voor een goede prijszetting is overigens een markt met vraag en aanbod nodig. Deze kan ook voor lagere prijzen zorgen. Dit was gedurende een lange periode (2014 tot eind 2020) aan de orde. En net als voorheen, komt de vraag nu uit arme landen en uit Westerse landen.

Speculanten

De forse prijsfluctuaties trokken speculanten, hedgefondsen en investeerders naar termijnmarkten (in onder meer Chicago en Matiff). Zij wilden profiteren van de prijsstijgingen op de plek waar handelshuizen normaliter hun marktprijsrisico's afdekken. Factoren van invloed op de marktprijs kunnen lagere graanvoorraden door misoogsten, kwaliteitsverlies door (extreme) weersomstandigheden of opslag- en transportproblemen zijn, maar ook het gevolg zijn van geopolitieke ontwikkelingen en/of oorlogssituaties. Handelshuizen profiteerden deels van de prijsstijgingen op de termijnmarkten waar ze al sinds jaar en dag actief zijn, maar ondervonden vooral hinder van de marktverstoring door de nieuwe spelers en genoemde ontwrichtingen.

Geen extra ingrepen nodig

Vanuit diverse organisaties klinkt de roep om (onderzoek naar) aanpassingen van marktregels. Dit om speculatie met (agrarische) grondstoffen tegen te gaan en te voorkomen dat arme landen verder gedupeerd raken door gestegen voedselprijzen als gevolg van speculatie. De Europese Commissie is echter van oordeel dat de markt op een orderlijke en efficiënte wijze werkt, [zo schrijft minister Schreinemacher aan de Tweede Kamer](#). Volgens de Commissie houden toezichthoudende instanties hierop strikte controle en kunnen ze waar nodig ingrijpen. Extra ingrepen zijn niet nodig, vindt de minister in navolging van de Europese Commissie. Het Comité is het hier mee eens en wijst daarbij ook op de omvang van genoemde termijnmarkten. Die is dermate groot, dat het onwaarschijnlijk is dat één of enkele 'spelers' voldoende financiële slagkracht hebben om er de prijsvorming te kunnen beïnvloeden tot hun voordeel.

Het Comité

Bij het Comité van Graanhandelaren zijn ruim 120 bedrijven aangesloten, actief in de agri-industrie. Het betreft handelshuizen (variërend in grootte), producenten van diervoeder(grondstoffen) en biobrandstoffen, collecteurs, op- en overslagbedrijven, meelfabrieken, crushers, factors en laboratoria. Het werkveld omvat (handel in) granen, zaden en peulvruchten.